

Plate poslanika i delegata u parlamentu BiH bez premca u Evropi

Poslanici i delegati u Parlamentarnoj skupštini BiH mjesečno prime više od šest prosječnih plata u BiH, što predstavlja najveći odnos u Evropi. U periodu kada se suočavamo sa nezaobilaznom potrebom smanjenja izdataka za plate u javnoj upravi na svim nivoima u BiH, da li je moguće da će poslanici i delegati uspjeti da ovaj proces ne primijene jedino na sebe

Poslanici i delegati u Parlamentarnoj skupštini BiH (PS BiH) su najplaćeniji u Evropi kada njihovu platu poredimo s prosječnom platom u zemlji. Samo po osnovu plate i mjesečnog paušala njihova primanja iznose više od 5.000 KM, što predstavlja više od šest prosječnih plata u BiH.

Na grafikonu se može vidjeti da je ovaj odnos najveći u BiH među 30 posmatranih evropskih zemalja. U ovim zemljama poslanik u državnom parlamentu u prosjeku zaradi 2,3 prosječne plate u svojoj zemlji.

Potrebno je znati da poslanici i delegati u PS BiH, pored plate i paušala, imaju pravo na do-

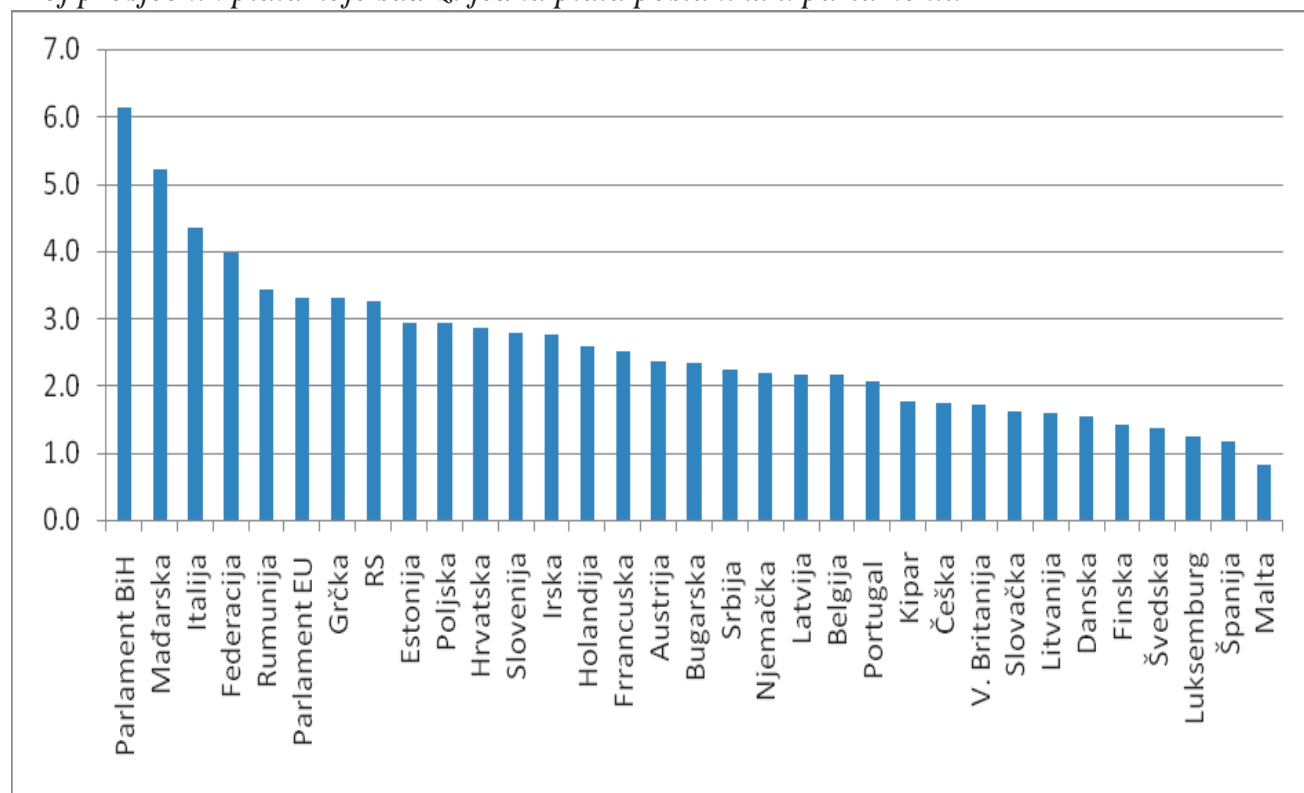
datne naknade, tako da njihova ukupna mjesečna primanja često prelaze 6.000, a dostižu i 7.000 KM.

Plate poslanika u parlamentima RS i Federacije BiH su takođe u vrhu Evrope, ako ih mjerimo po istom principu. Poslanik u Parlamentu Federacije BiH nalazi se na četvrtom

mjestu s prosječnim primanjem od plate i paušala koje iznosi oko četiri prosječne plate u Federaciji BiH, dok se poslanici iz RS nalaze na osmom mjestu i primaju oko 3,2 prosječne plate u RS.

Ako posmatramo u nominalnim iznosima, najveću platu u Evropi imaju poslanici u Par-

Broj prosječnih plata koje sadrži jedna plata poslanika u parlamentu*

*Uključeni su i podaci za parlamente Federacije, RS i EU

lamentu Italije, koji, prema procjeni, primaju oko 13.500 KM mjesečno. Međutim, prosječna plata u Italiji iznosi 3.115 KM pa njihov relativni odnos jeste 4,3:1 (manje nego u BiH). I pored toga, primanja italijanskih poslanika su čest predmet medijske pažnje ne samo u Italiji, a trenutno se nalaze pod velikim javnim pritiskom za njihovo smanjenje.

Ovi međunarodni podaci, stoga, govore da je finansijski motiv za političare da postanu članovi državnog parlamenta najveći upravo u BiH. Očigledno je da se ovdje radi o radikalnoj neusklađenosti poslaničkih primanja sa standardom života u BiH: poslanik za jedan mjesec zaradi koliko prosječan radnik u BiH za pola godine. Tome još treba dodati ekstremno visoku stopu nezaposlenosti u BiH.

Posmatrajući budžet PS BiH za 2013. godinu, može se vidjeti da su se planirani tekući rashodi povećali za 2% u odnosu na 2012. godinu, a da je glavno smanjenje napravljeno u kapitalnim izdacima da bi bila održana izbalansiranost ukupnih rashoda. Od ukupnih rashoda, 11,6 miliona KM ili 75% odlazi na plate i naknade troškova zaposlenih.

Prema trenutnim rješenjima, poslanici PS BiH sami odlučuju o visini svoje plate. Naime, poslanici posjeduju diskreciono pravo da kroz odluke Zajedničke administrativne komisije PS BiH samostalno odlučuju o visini koeficijenta koji se primjenjuju na osnovicu njihove plate, iznosu mjesečnog paušala i iznosu drugih naknada koje ulaze u ukupna primanja poslanika

Deklarativno zalaganje za štednju

Poslanici i delegati PS BiH su već demonstrirali da ne žele da se odreknu svojih astronomskih primanja. Naime, u maju 2012. godine poslanici su na sjednici Parlamentarne skupštine BiH usvojili zaključak u kojem je naloženo usklađivanje plata sa izmjenama zakona koji reguliše plate zaposlenih u drugim bh. institucijama*, a koje su podrazumijevale smanjenje plata poslanika i delegata od 4,5%. Time je ova sjednica pokazala da poslanici smatraju smanjenje svojih plata za 4,5% adekvatnim. Naime, dosadašnji izgovori su bili tipa "mi smo za to, ali to druge stranke ne podržavaju" ili "ne dozvoljava nam Ustav". Međutim, ovim je postalo očigledno da poslanici mogu mijenjati visinu svojih plata.

Možemo navesti i primjer sa sjednice Predstavničkog doma PS BiH od 21.6.2012. godine, kada je odbijena inicijativa poslanika Šemsudina Mehmedovića da bude usvojen zaključak da poslanicima u PS BiH budu smanjene plate za 20%, naknade za rad u ad hoc komisijama i naknade za troškove mobilnih telefona. Od ukupno 42 poslanika, 22 je glasalo za, ali je inicijativa odbijena s obzirom na to da nijedan poslanik iz RS nije glasao za inicijativu.

*Zakon o platama i naknadama u institucijama BiH

i delegata oba doma PS BiH. Zbog ovog razloga postojeći model utvrđivanja plata poslanika nije suštinski usaglašen sa platama drugih zaposlenih u institucijama BiH i nije dovoljno transparentan. Na primjer, poslanici i delegati ostvaruju pravo i na "paušal", koji se isplaćuje mjesečno kao naknada za troškove iako nije navedeno o kojim se troškovima radi niti se zahtijeva njihovo pravdanje. Ovaj paušal ne predstavlja ništa drugo nego skriveni oblik plate.

Pored toga, poslanici ostvaruju i pravo na druge naknade troškova, kao što su naknada za troškove puta, naknada za odvojeni život itd.

Zbog svega navedenog damo sljedeće preporuke:

1. Plate poslanika i delegata u PS BiH sistemski uskladiti sa ostalim institucijama BiH, na primjer kroz njihovo regulisanje postojećim Zakonom o platama i naknadama u institucijama BiH.

2. Osigurati usklađenost visine plate poslanika i delegata sa visinom prosječne plate u BiH u maksimalnom odnosu 3:1.

3. Ukinuti skrivene oblike plate kao što je mjesečni paušal.

4. Uvesti finansijski penal ili uskraćivanje naknade troškova poslanicima i delegatima koji odsustvuju sa sjednica Predstavničkog doma i Doma naroda.